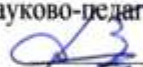

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Кафедра суспільно-гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
 Череднік Д. Л.

« _____ » _____ 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

Спеціальність - 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології»

Освітній ступень - бакалавр

факультет - санітарно-технічний
центр заочного навчання

Робоча програма навчальної дисципліни «**Філософія**» здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр за спеціальністю 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології». «18» червня, 2018 року - 12 с.

Розроблена на підставі програми нормативної навчальної дисципліни Філософія, затвердженої Науково- методичною радою університету 21.06.18., протокол №9.

Розробники: Бредун І.В. к. філософ. н., доцент кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін
Протокол від 19 «червня» 2018 р. № 5

Завідувач кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін

«19» червня 2018 року

 Солошенко О. М.

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми) за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності 194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології».

«20» червня 2018 року

 Карагяур А.С.

Схвалено методичною комісією санітарно-технічного факультету

Протокол від 22.06.2018 року № 10

«22» 06 2018 року

Голова Лисянська Г.В.

Схвалено методичною комісією центру заочного навчання

Протокол від 21.06.2018 року № 9

« ____ » _____ 2018 року

Голова Смачило В.В.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 19 Архітектура та будівництво	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність:194 «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології»	Рік підготовки:	
Змістових модулів –2		2-й	2-й-
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин-90		3-й	4-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента-0,25	Освітній ступень бакалавр	16 год.	4
		Практичні, семінарські	
		16 год.	2
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		29	48
		Індивідуальні завдання:	
29	36		
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32:58

для заочної форми навчання- 6:84

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «ФІЛОСОФІЯ» є формування теоретичних поглядів на світ у цілому, на відношення людини до цього світу в контексті онтологічних, гносеологічних, аксіологічних та соціальних проблем; розвиток здібностей критичного мислення й самостійного аналізу явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з конкретними завданнями теорії та практики.

Основними *завданнями* дисципліни є

- засвоєння загальних положень філософії як світоглядної науки;
- формування і розвиток діалектичного мислення;
- вивчення філософії як методологічної основи для природничих, технічних та гуманітарних наук, а також проблем теорії і практики будівництва та архітектури;
- ознайомлення із внеском мислителів різних філософських шкіл та напрямків, історичних епох та національної приналежності, зокрема з роботами українських філософів як органічної складової світової філософії;
- засвоєння шляхів пізнання світу, функціонування знання в сучасному інформаційному суспільстві, особливостей взаємозв'язку науки, техніки з соціо-гуманітарними проблемами;
- виховання високих моральних якостей і формування традицій, заснованих на загальнолюдських цінностях, розуміння відповідальності за виконання свого громадського обов'язку по відношенню до майбутнього своєї незалежної Вітчизни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- **знати:**

1. Головні проблеми сучасної та вітчизняної філософії.
2. Досягнення світової та української філософської думки.
3. Основні принципи, закони і категорії діалектики та особливості їх виявлення в житті людини та існуванні суспільства.
4. Методологічні функції філософії в науковому пізнанні.
5. Основні форми індивідуальної та суспільної свідомості, їх взаємозв'язок;
6. Умови формування особистості, її свободи та відповідальності у суспільстві.

- **вміти:**

1. Самостійно аналізувати факти, явища та процеси в системі «людина-світ» в їх діалектичному взаємозв'язку та з урахуванням змін, що відбуваються в світі і країні.
2. Володіти методологією і методами пізнання та творчої діяльності.
3. Робити світоглядні та методологічні висновки на основі отриманих знань та обґрунтовувати свою індивідуальну та громадську позицію.
4. Застосовувати отримані знання при вирішенні професійних задач, при розробці соціальних та екологічних проектів.

Прогнозувати соціальні процеси в трудових колективах і керувати ними. При вивченні навчальної дисципліни «Філософія» студент повинен **оволодіти наступними компетентностями:**

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових ідей при діях в нестандартних ситуаціях;
- здатність планувати свою діяльність працюючи автономно;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність самостійно оволодівати знаннями;
- навички виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних усних, письмових та електронних джерел;
- здатність працювати в команді, використовуючи навички міжособистісної взаємодії;
- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Передбачаються наступні **результати навчання:**

- застосовувати базові професійні й наукові знання в галузі соціально-гуманітарних та економічних наук у пізнавальній та професійній діяльності ;
- демонструвати навички усного та письмового спілкування державною та іноземними мовами, використовуючи навички міжособистісної взаємодії, працюючи в міжнародному контексті з фахівцями та нефхівцями в галузі, з використанням сучасних засобів комунікації;
- оволодіння робочими навичками ефективно працювати самостійно (курсове та дипломне проектування) або в групі (лабораторні роботи, включаючи навички лідерства при їх виконанні), вміння отримати бажаний результат в умовах обмеженого часу з акцентом на професійну сумлінність і виключення можливості плагіату

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Філософія: призначення та функції в культурі.

Тема 1. Проблема визначення філософії. Особливість філософського світогляду. Історичні типи філософії.

Тема 2. Філософія Давнього Сходу. Антична філософія.

Тема 3. Філософія Середніх віків та Відродження.

Тема 4. Філософія Нового часу та епохи Просвітництва.

Тема 5. Сучасна філософія.

Змістовий модуль 2. Проблема буття та пізнання у філософії. Філософська антропологія.

Тема 6. Філософський зміст проблеми буття.

Тема 7. Пізнання як предмет філософського дослідження, основні етапи та різновиди пізнання. Особливості наукового пізнання.

Тема 8. Соціальна філософія.

3. Структура навчальної дисципліни

1	Кількість годин											
	усього	денна форма					Заочна форма					
		у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		го	л	п	лаб	інд
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Філософія: призначення та функції в культурі.												
Тема 1. Проблема визначення філософії. Особливість філософського світогляду. Історичні типи філософії	12	2	2		4	4	11	1			4	6
Тема 2. Філософія Давнього Сходу. Антична філософія	12	2	2		4	4	12	1	1		4	6
Тема 3. Філософія Середніх віків та Відродження.	12	2	2		4	4	14	1	1		6	6
Тема 4. Філософія Нового часу та епохи Просвітництва.	12	2	2		4	4	11	1			4	6
Тема 5. Сучасна філософія	12	2	2		4	4	12				6	6

Разом за змістовим модулем 1	60	10	10		20	20	60	4	2		24	30
Змістовий модуль 2. Проблема буття та пізнання у філософії. Філософська антропологія.												
Тема 6. Філософський зміст проблеми буття.	10	2	2		3	3	10				4	6
Тема 7. Пізнання як предмет філософського дослідження, основні етапи та різновиди пізнання. Особливості наукового пізнання.	10	2	2		3	3	10				4	6
Тема 8. Соціальна філософія.	10	2	2		3	3	10				4	6
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6		9	9	30				12	18
ІНДЗ	-											
Усього годин	90	16	16		29	29	90	4	2		36	48

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Проблема визначення філософії. Особливість філософського світогляду. Історичні типи філософії	2	
2	Філософія Давнього Сходу. Антична філософія	2	1
3	Філософія Середніх віків та Відродження	2	1
4	Філософія Нового часу та епохи Просвітництва.	2	
5	Сучасна філософія	2	
6	Філософський зміст проблеми буття.	2	
7	Пізнання як предмет філософського дослідження, основні етапи та різновиди пізнання. Особливості наукового пізнання.	2	
8	Соціальна філософія.	2	
	Разом	16	2

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

8. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Проблема визначення філософії. Особливість філософського світогляду. Історичні типи філософії	4	4
2	Філософія Давнього Сходу. Антична філософія	4	4
3	Філософія Середніх віків та Відродження	4	6
4	Філософія Нового часу та епохи Просвітництва.	4	4
5	Сучасна філософія	4	6
6	Філософський зміст проблеми буття.	3	4
7	Пізнання як предмет філософського дослідження, основні етапи та різновиди пізнання. Особливості наукового пізнання.	3	4
8	Соціальна філософія.	3	3
	Разом	29	36

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Проблема визначення філософії. Особливість філософського світогляду. Історичні типи філософії	4	6
2	Філософія Давнього Сходу. Антична філософія	4	6
3	Філософія Середніх віків та Відродження	4	6
4	Філософія Нового часу та епохи Просвітництва.	4	6
5	Сучасна філософія	4	6
6	Філософський зміст проблеми буття.	3	6
7	Пізнання як предмет філософського дослідження, основні етапи та різновиди пізнання. Особливості наукового пізнання.	3	6
8	Соціальна філософія.	3	6
	Разом	29	48

Теми рефератів

1. Філософія як специфічний тип знання.
2. Порівняльний аналіз східної та західної філософської традиції.
3. Морально-етична проблематика у філософських школах елліністичного періоду.
4. Гуманістичний та антропоцентричний характер філософії і культури Ренесансу.
5. Роль та значення німецького ідеалізму в світовій історії ідей.
6. Філософські погляди Г.Сковороди, філософія «серця» П.Юркевича.
7. Закони і категорії діалектики: характеристика.
8. Поняття культури та цивілізації: представники, ідеї.
9. Глобальні проблеми сучасності: філософська рефлексія.

10. Методи навчання

Предмет «ФІЛОСОФІЯ» є гуманітарною дисципліною і забезпечує формування і розвиток у студентів методологічної культури, світоглядної орієнтації в діяльності і в повсякденній поведінці.

Науковою і методологічною основою дисципліни є досягнення світової та вітчизняної філософії та логіки, соціології та психології, методичною основою виступають формальна логіка, діалектика та питання дидактики.

Курс «ФІЛОСОФІЯ» спирається на знання студентів, отримані в процесі вивчення курсу «Теорія та історія вітчизняної та світової культури», Він готує студентів до вивчення таких спецкурсів як «Психологія», «Етика і естетика», «Політологія», «Соціологія» та виробляє наукову культуру мислення. Наукова об'єктивність і соціальні аспекти навчального курсу забезпечуються використанням діалектичного методу при аналізі альтернативних точок зору з проблем, що вивчаються у зв'язку з практикою інженерної справи та опорою на досягнення світової культури.

Мета досягнення практичних умінь і навичок, спрямованих на вільне використання понять курсу, категорій, ідей, положень, законів, принципів сприяє проведення семінарів та інших практичних занять.

Індивідуалізація навчання забезпечується проведенням самостійних робіт та індивідуальних завдань під керівництвом викладача. Інформаційне і методичне забезпечення самостійних занять студентів здійснюється викладачами в ході групових та індивідуальних консультацій, за допомогою співробітників навчально-методичного кабінету кафедри. З метою інтенсифікації навчального процесу, підвищення інтересу студентів семінари проводяться у формі діалогу, дискусії, ділових ігор з використанням ЕОМ, ТЗН, МАН.

Особливістю вивчення курсу є проблемний підхід до висвітлення тем дисциплін.

Теоретичні знання студентів, а також їх уміння використовувати отримані знання для аналізу і рішення практичних задач перевіряються і оцінюються в ході поточного контролю на практичних заняттях за допомогою контрольних завдань, вправ і підсумкового контролю - модульного **екзамену** за весь курс.

11. Методи контролю

Усне опитування, індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий тест (екзамен)			Сума	
Змістовий модуль 1 (18-30)					Змістовий модуль 2 (18-30)			0-40	60-100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
3-6	3-6	3-6	3-6	3-6	6-10	6-10	6-10		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Бредун І. В. «Філософія». Учебно-методическое пособие для студентов всех специальностей. Харьков: ХНУСА 2015. – 94 с. (методкабінет)
2. . Бредун І. В. «Російська філософія» Навчально-методичний посібник. Харків: ХНУБА 2012. – 66 с.
3. Бредун І. В. «Філософія» Методичні вказівки для виконання контрольних робіт для всіх форм навчання. Харків: ХНУБА 2015. – 40 с. (методкабінет)

14. Рекомендована література

Базова

1. Введение в философию/ под ред. Фролова И.Т. 2-е изд. – М.: Республика, 2003. – С. 95-184.
2. Введение в философию: Учебник для вузов. В 2-х ч./ Фролов И.Т., Араб-Оглы Э.А.,
3. Арефьева Г.С. и др.– М.: Политиздат, 1989. – Ч.2. – С.95-184.

4. Канке В.А. Философия. Исторический и систематический курс: Учебник для вузов. – М.: Логос, 2002. – С. 193-225.
5. Кант И. Критика чистого разума. – Соч. в 6-ти т. – М.: Академиздат, 1964. – Т.3. – С.11-19, 31-68.
6. Філософія. Курс лекцій: Навчальний посібник / за ред Бичка І.В., Осічнюка Ю.В., Табачковського В.Т. та інш. – К.: Либідь, 1991. – С.226-256.
7. Філософія: Навчальний посібник / за ред Надольного І.Ф. – К.: Вища школа, 2000. – С.222-260.
8. Філософія: Підручник / за ред Заїченка Г.А. – К.: Вища школа, 1995. – С.205-247.
9. Філософія: Посібник для студентів вищих навчальних закладів/ Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. – К.: Академія, 2001. – С. 130-135; 137-145.

Додаткова

1. Аристотель. Метафизика/ Соч. В 4 т. Т. 1. М., 1976.
2. Абдулатинов Р. Г. Человек, нация, общество. М., 1991.
3. Айдинян Р. Н. Система понятий и принципов в гносеологии. Л.: ЛГУ, 1991.
4. Бердяев Н. А. Смысл истории. М., 1990.
5. Бердяев Н. А. Философия свободного духа. М., 1994.
6. Бутенко А. П., Шкроба А. П. Диалектика общественного развития. К., 1990.
7. Бичко І. В. Філософія. К., 1991.
8. Галактионов А. А. Русская философия XIX-XX вв. Л., 1989.
9. Гадамер Х. Г. Истина и метод. М., 1994.
10. Гегель Г. Энциклопедия философских наук. Т. 1. М., 1974.
11. Горак Г. І. Філософія. К., 1997.
12. Гуссерль В. Формальна і трансцендентальна логіка. Зарубіжна філософія XX ст. К., 1993.
13. Гуссерль В. Читанка з історії філософії. К., 1993.
14. Декарт Р. Начала философии// Антология мировой философии в 4-х т. Т. 2. М., 1790.
15. Иванов В. П. Мировоззренческая культура личности. К., 1986.
16. Історія філософії України. К., 1993.
17. Камю А. бунтующий человек. М., 1990.
18. Кант И. Критика практического разума. Т. 4. М., 1965.
19. Канто А. С. Философия мира: истоки, тенденции, перспективы. М., 1990.
20. Кохановский В. П. Философия. Ростов-на-Дону, 1995.
21. Лосев А. Ф. Философия, мифология, культура. М., 1991.

22. Мамардашвили М. Как я понимаю философию. М., 1990.
23. Мунье Э. Что такое персонализм. М., 1994.
24. Ницше Ф. Так говорил Заратустра. М., 1991.
25. Надточеев А. С. Философия и наука в эпоху античности. М., 1990.
26. Отечественные мыслители позднего средневековья. К., 1990.
27. Общественные отношения и формирование нового человека. Львов, 1990.
28. Осипов А. И. Пространство и время как категории мировоззрения и регуляторы практической деятельности. Минск, 1989.
29. Парсонс Т. Общетеоретические проблемы социологии. Социология сегодня. М., 1994.
30. Паскаль Б. Мысли. М., 1994.
31. Платонов Г. В. Диалектика взаимодействия общества и природы. М., 1989.
32. Проблемы философии. К., 1990.
33. Проблема сознания в современной западной философии. М., 1989.
34. Пухликов В. К. Человек и общество. М., 1990.
35. Сковорода Г. Сочинения в 2-х т. М., 1988.
36. Сержантов В. Ф. Человек: его природа и смысл бытия. М., 1990.
37. Сорокин П. Человек, цивилизация, общество. К., 1992.
38. Социально-философские проблемы экологии. К., 1989.
39. Человек. М., 1990.
40. Фейербах Л. Основные положения философии будущего. М., 1955.
41. Франк О. Духовные основы общества. М., 1992.
42. Фромм Э. Иметь или быть? М., 1990.
43. Хайдеггер М. Бытие и время. М., 1993.
44. Хайдеггер М. Основные понятия метафизики. М., 1993.
45. Чижевский Д. Очерки истории философии на Украине. К., 1992.
46. Шевченко Т. Кобзарь. М., 1972.

15. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ХНУБА.
2. Читацький зал ХНУА.
3. Бібліотека ім. В. Г. Короленка (пров.Короленко, 18)
4. Інтернет.